

Kitap İncelemesi

Burak Akyüz'ün “Antre” Kitabı Üzerine

Dr. Ceren OLPAK

Bağımsız Araştırmacı

cerenolpak@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7361-9902

Antre.

Burak Akyüz.

Ankara: Akademisyen Kitabevi. 121 s.

Dr. Burak Akyüz'ün “Antre” isimli kitabı, Akademisyen Kitabevi tarafından 2023 yılında yayınlanmıştır. Alt başlığı “Tiyatro Yazıları” olan çalışma, “Oyun Eleştirileri” ve “Tiyatro Yazıları” olarak iki bölüme ayrılır. Fakat bu bölümlere bakmadan önce, kitabın başlığını taşıyan “antre” nin bir tiyatro terimi olduğunu anımsatmak faydalı olabilir. Günlük dilde, “bir yapıda girip içeri geçilen yer, giriş” olarak kullanılan “antre” sözcüğü, tiyatro terimi olarak; bir oyunun gösteriminde oyuncunun sırası yani rolü geldiğinde sahneye çıkması anlamında kullanılır. Yazarın bu başlığı seçmesini, tiyatro metinlerinin her “gösterim” ile yeniden yorumlanmasına bir göndergede bulunması olarak okumak mümkündür. Bir gösteri sanatı olan tiyatrodaki oyun metinleri kadar gösterimlerden sonra oyun üzerine yazılan kritik çalışmaları da eş değer öneme sahiptir. Yönetmenin tercih ettiği anlatım biçimi ile oyun yazarının seyirciye iletmek istediği anlatının örtüşüp örtüşmediği bu tür kritik yazılarında analiz edilir. Her farklı tiyatro grubuyla her gösterimde yeniden üretilen tiyatro metninin gösterimi bu kritik yazılarında bir anlamda kayıtlara alınmış olunur. Tüm bunların yanı sıra, oyun eleştirileri yazıldıkları tarih aralığında toplumun ilgi duyduğu kavramları, tiyatro türlerini saptamak açısından da önemli bir veri sunar. Kitabın “Oyun Eleştirileri” bölümünde ödenekli, özel ve üniversite tiyatrosu gibi çok geniş bir yelpazede ele alınan gösterimler şöyledir: “Othello Üzerine İstanbul Şehir Tiyatrosu”, “Bildiğimiz Gibi... Kalpaklılar - İzmir Devlet Tiyatrosu”, “Boyacı - İzmir Devlet Tiyatrosu”, “Vişne Bahçesi'nden Fişne Pahçesu'na Ortaoyuncular”, “Demokrasi Mi? Kötü Monarşi Mi? – Sokrates'in Son Gecesi İzmir Devlet Tiyatrosu”, “Akıl-Eylem-Erdem İlişkisi Ve Yeraltından Notlar İstanbul Devlet Tiyatroları”, “Inismore' un Yüzbaşı (Kedi) – Van Devlet Tiyatrosu”, “Babamla Dans - Tiyatro Kare” ,

“Balıkesir Muhasebecisi - İstanbul Şehir Tiyatrosu” , “Bir Beden Büyük İktidar Ve Caligula - Eskişehir Şehir Tiyatrosu” , “Zaman Aşımı 1/ Diller De Günahkâr – Bilsak Tiyatro Atölyesi ve Maya Sahnesi”, “Festival Sonu Damıtılmış KırmızıEvlilik Aldatmacası Ve Leonce İle Lena - Tiyatro Oyunevi” , “Hamlet Fragmanlar - Yeditepe Üniversitesi Tiyatro Topluluğu” , “Hikâyecî – Dot”, “İntiharın Genel Provasında Bir Yaşam ‘Temsili’ – İstanbul Şehir Tiyatrosu”, “Martı - Oyunbaz Tiyatrosu” , “Orhan Kemal’ Den Günümüze “Eskici Dükkânı’ - İstanbul ŞehirTiyatrosu”, “Pir Sultan Abdal – İstanbul Devlet Tiyatrosu” , “Striptiz - Gate Oyuncuları”, “Başka Bir Şizofreni Ve Tarlakuşuydu Jüliet - Adana Devlet Tiyatrosu” , “Tartüf Bey Üçüncü Evren – Galataperform” , “Uyanış – Oyun Bandı Tiyatrosu”, “ Sırça Hayvan Koleksiyonu - İstanbul Büyükşehir Tiyatrosu”

Kitabın ikinci bölümü olan “Tiyatro Yazıları” nda, tiyatroyu bilimsel yönden ele alan yazar; meslek olarak oyun yazarlığı, bir tiyatro akademisyeninin görüşleri ve seçtiği oyun metinlerinde dramatik anlatının kavramlarını açıklar. Bu bölümün başlıkları ise şöyledir: “Hamlet, Ivanov, Lady Macbeth, Nina Karakterlerinin Oyunlardaki Aksiyon Gelişimi Açısından İrdelenmesi” , “Merhamet Zorla Olmaz - William Shakespeare – Venedik Taciri”,

“Oyun Yazarlığı ‘Meslek’sizliği “Oyun Yazarlığı Sempozyumu’ndan Notlar” , “Bir Tiyatro Uyarlaması ‘Asiye Nasıl Kurtulur’ Da ‘Erkeklik’ Sorunsalı”, “Bir Tiyatro Kuramcısı Prof. Dr. Hülya Nutku‘Nun Genel Dramaturgi Anlayışı”, “Çiçekleri Sarıgıza Yediririm – Nihat Genç”, “Abelard Ve Heloise (Mektuplar) – Ronald Duncan”, “Güngör Dilmen’in ‘Küp Hamit’ Oyununun ‘Yaratma/Yaradılış’ Kavramlarıyla İlişkisi Bakımından İncelenmesi” , “Memet Baydur – Kuşluk Vakti”

Dr. Burak Akyüz’ün “Antre” kitabı, tiyatro ile akademik düzeyde ilgilenen okur kitlesinin yanı sıra, tiyatroyu bir gösteri sanatı olarak takip eden okur kitlesinin de ilgisini çekebilecek ve temel sorularına yanıt bulabileceği bir çalışma olarak karşımıza çıkıyor.